

Magdalenas tal, årsstämma 2020

Tack för ordet, Kenneth!

Innan jag berättar om året som gått vill jag bara stanna upp i den situation som Sverige och världen befinner sig i. Vår vardag har blivit påverkad på ett sätt som många inte kunnat tänka sig – både vad gäller arbetslivet och privat. Därför vill jag börja med att rikta ett stort, varmt tack till alla medarbetare som tillsammans har kämpat de senaste månaderna i den samhällskris som COVID-19 har orsakat.

Låt mig nu blicka till tillbaka på året som gått, 2019, och som vi nu lägger till handlingarna under denna årsstämma.

SYSTEMBOLAGET OCH FOLKHÄLSAN

Alkohol är inte en vara som andra – och det är därför Systembolaget är både ett annorlunda bolag och också ett statligt ägt bolag med ett tydligt samhällsuppdrag och syfte. Vi är ett alkoholpolitiskt verktyg som reglerar tillgängligheten till alkohol i Sverige – och vi drivs inte av vinstmaximerande intressen. Vårt uppdrag att med ensamrätt, med ansvar och god service, sälja alkoholhaltiga drycker och alkoholdrycksliknande preparat samt informera om alkoholens skadeverkningar. Syftet är att ensamrätten och vårt arbete ska leda till minskade skador i samhället.

Att vi tar vårt samhällsuppdrag på absolut största allvar och med stor entusiasm visar inte minst våra medarbetare i butik dagligen. Genom att nogsamt följa våra försäljningsregler – att inte sälja till den som är under 20 år, till den som är märkbart påverkad eller om vi misstänker langning. Stödet för ensamrätten är högt bland allmänheten – 2019 års helårsresultat visar att 73,9 procent stödjer monopolet, enligt TNS Sifo.

Systembolaget värnar ensamrätten – och att den förstås även gäller på internet. Vi valde i början av 2019 att stämma företagen Winefinder AB och Winefinder ApS vid Patent- och marknadsdomstolen eftersom de bedriver och marknadsför olaglig försäljning av alkohol till svenska konsumenter. Vår inriktning är att få ytterligare tydlighet i vad som gäller och att denna typ av verksamhet kan upphöra snarast möjligt.

I Sverige dricker vi mindre än de flesta andra länder i Europa. Det är ett kvitto på att den svenska alkoholpolitiken fungerar. Förra året fortsatte den positiva trenden och konsumtionen minskade ytterligare - i vårt land. I genomsnitt drack svensken i 8,7 liter ren alkohol (per capita 15 år och över) – samtidigt som Systembolagets andel av den totala anskaffningen ökade till 66,9 procent, där resten av alkoholen införskaffades bl.a inom restaurang-sektorn eller vid resandeförsel. Samtidigt som konsumtionen går ned ser vi att attityderna till alkohol blir mer tillåtande. Det visar Alkoholindex – en mätning som Novus genomför på vårt dotterbolag IQs uppdrag. Årets mätning visar bland annat att allt färre tycker att det är helt fel att bli berusad när barn är med.

Alkoholens baksidor drabbar först och främst andra än de som själva dricker och skadorna drabbar hela samhället. Under året kom resultaten från en rapport – som vi beställt – om hur mycket alkoholen kostar samhället. Resultatet är slående. Årligen kostar alkoholen det svenska samhället 103 miljarder.

Skadorna drabbar inte minst barn trots att alla har rätt till en trygg uppväxt. Under 2019 har vi växlat upp vår satsning kring att belysa och stötta barn och unga, som lider av alkoholens andrahandskador. I Sverige finns 320 000 barn som far illa av föräldrars problematiska drickande. Vi och IQ har tillsammans med barnrättsorganisationerna BRIS, Childhood, Maskrosbarn och Trygga Barnen därför tagit initiativet Barndom utan Baksmälla.

VÅRT ERBJUDANDE

Utöver att värna folkhälsan är det av stor vikt att vi utvecklar vårt erbjudande. Jämte ansvarsfull försäljning är god service i hela Sverige prioriterat - i alltifrån bemötande till ett brett och kvalitativt utbud.

E-handeln är något som växer i snabb takt i hela samhället – och här har Systembolaget tagit ett stort kliv framåt då vi lanserade en betaversion av vår nya onlinebutik. Vi utformar vår e-handel så att den speglar det man redan ser i våra fysiska butiker – att vi är ett annorlunda och ansvarstagande företag. För att möta ett växande antal beställningar på nätet har vi också rustat verksamheten genom att vi bland annat färdigställt vår tredje depå strax utanför Stockholm, som kan avlasta befintliga depåer i Sundsvall och Örebro.

Systembolaget eftersträvar en ständig utveckling av sortimentet utifrån omvärldstrender och kundefterfrågan. Vi erbjuder ett brett och kvalitativt sortiment med närmare 17 000 artiklar. Under året har vi exempelvis sjösat en uppdatering av vårt tillfälliga sortiment som bygger en bro mellan det fasta och exklusiva sortimentet. Det innebär att vi lanserar fler tillfälliga nyheter i ett större antal butiker, i olika prisklasser.

Våra medarbetare i butik gör ett stort jobb – och de lever verkligen vårt samhällsuppdrag – bästa service och försäljning med ansvar. Uppföljning av ålderskontrollen sker kontinuerligt av "mystery shoppers" och årets resultat visar att kontroll skedde i 95,2 procent av fallen. Även vår servicenivå mäts – 2019 landade Nöjd Kund Index på toppnoteringen 85,1.

Under förra året togs också två riksdagsbeslut som påverkar Systembolagets avtal med staten och vår verksamhet: alkoholdrycksliknande preparat ska omfattas av Systembolagets ensamrätt samt att hemleverans permanentas och ska bli tillgängligt i hela landet.

FINANSIELLA NYCKELTAL – BRYGGA TILL HÅLLBARHET

Låt mig nu kort kommentera bolagets ekonomiska utveckling under året. Intäkterna ökade under 2019 med 4 procent jämfört med föregående år till 32 211 (30 907) miljoner kronor. Försäljningsvolymen ökade med en procent. Totalt under året ökade intäkterna mer än försäljningsvolymen vilket främst beror på förändring i försäljningsandelar mellan olika drycker till fördel för dyrare produkter. Rörelseresultatet för helåret uppgick till 229 (227) miljoner kronor att jämföra med 227 MSEK föregående år.

Försäljningsvolymen av ekologiska produkter ökade med 4 procent jämfört med föregående år och vin är den varugrupp som ökar mest i vårt ekologiska sortiment. Ekologiska produkter utgjorde 13 procent av den totala försäljningsvolymen.

Det är glädjande att fler kunder gör denna typ av medvetna val – tillsammans med våra kunder kan vi nå stor skillnad för klimatet och miljön. Samtidigt ser vi en utmaning i att erbjuda ännu fler kunder klimatsmarta förpackningar – för att nå vårt mål att minska klimatavtrycket från förpackningar krävs därför fler klimatsmarta lösningar och informations-insatser för att fler kunder ska göra hållbara val.

Vår ägare har högt ställda krav på alla statliga bolags hållbarhetsarbete, och uttalar att vi ska vara ett föredöme på området. Utvecklingen inom hållbarhetsområdet går snabbt framåt, och vi måste vara innovativa för att även fortsatt kunna ligga i framkant. Vårt hållbarhetsarbete sträcker sig utanför Sveriges gränser och mycket av vårt arbete kretsar kring hållbarhetspåverkan i hela leverantörsledet – från farm till Systembolagets hylla. För att säkra goda arbetsvillkor och minskad miljöpåverkan genom hela kedjan – och underlätta administrationen för våra leverantörer, våra producenter och oss själva har vi tagit fram ett verktyg. Vi kallar det för hållbarhetsplattformen för att kunna följa hållbarhetspåverkan i leverantörsledet. Under året har vi vidareutvecklat det samarbetet med leverantörskåren och Sveriges Bryggerier och Sprit- & Vinleverantörsföreningen: Dryckesbranschens Klimatinitiativ.

Systembolaget har även ett mål om att minska försäljningen av plastbärkassar med femtio procent till 2020. Ett steg för att nå dit är att vi under året som gick valde att höja priset på våra plastpåsar med en krona samtidigt som vi erbjuder andra klimatsmarta lösningar.

AVSLUTNING

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till vår ägare, styrelsen och alla Systembolagets närmare 6000 medarbetare. Vi har – tillsammans och i armkrok – arbetat med siktet inställt på vårt syfte och vår vision; Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada. Vi har tagit avstamp i våra grundläggande värderingar; Omtänksam, kunnig, inspirerande – och utifrån dessa har vi haft god dialog och en gemensam syn på utveckling med ansvar. När Systembolagets kompetenta och duktiga medarbetare möter omvärlden och kunder, då står folkhälsan

i centrum – och detta har varit grunden till de goda resultat som åstadkommits under året som gått. Ännu en gång, ett stort tack till alla involverade och tack för mig!